

23. 4. 2026

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026

S účinností od 1. ledna 2026 byla přijata rozsáhlá novela občanského zákoníku (zákon č. [89/2012](#) Sb.), která významným způsobem zasahuje do oblasti rodinného práva. Vedle změn týkajících se úpravy rozvodu a rodičovské odpovědnosti přináší tato novela rovněž novou možnost postoupení pohledávky na výživné.

Historický kontext a cíle nové úpravy

Otázka přípustnosti postoupení pohledávky na výživné nebyla až do přijetí této novely občanského zákoníku jednoznačně vyřešena. Část doktríny zastávala názor, že postoupení takové pohledávky není přípustné, což odpovídalo i dřívější právní úpravě obsažené v zákoně č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník. Zároveň se však objevovaly i názory opačné, které za určitých okolností postoupení takové pohledávky připouštěly. V této souvislosti nelze opomenout ani zahraniční právní úpravu. Německé i rakouské právo sice postoupení pohledávky v zásadě nepřipouštějí, nicméně judikatura v obou právních řádech z tohoto zákazu postupně dovodila řadu výjimek.

Nově přijatá úprava má podle důvodové zprávy částečně přispět k posílení rovnosti mužů a žen. Možnost postoupení pohledávky na výživné totiž může významně přispět k efektivnějšímu vymožení plnění vyživovací povinnosti, a tím i ke zlepšení ekonomické situace primárně pečujícího rodiče v případech, kdy druhý rodič svou soudem uloženou povinnost neplní. Primárně pečující rodič tak získává možnost uspokojit potřeby dítěte z protiplnění obdrženého za postoupení pohledávky. Z údajů uvedených v důvodové zprávě dále vyplývá, že ačkoli podíl výlučně pečujících matek postupně klesá, matky nadále tvoří většinu těchto rodičů, zatímco vyživovací povinnost bývá častěji ukládána otcům.

Zákonné podmínky postoupení pohledávky na výživné

Samotná úprava postoupení pohledávky na výživné je nově zakotvena v ustanovení § 921a občanského zákoníku, přičemž zákonodárce zde stanoví několik podmínek, za jejichž splnění lze pohledávku na výživné postoupit.

Zákon předně vyžaduje, aby šlo o splatnou pohledávku, o níž bylo rozhodnuto soudem. Dle důvodové zprávy se tento požadavek vztahuje jak na případy, kdy soud o výživném rozhodl autoritativně, tak na situace, kdy schválil dohodu o výživném. Vedle toho dopadá jak na případy, kdy soud uložil splnění vyživovací povinnosti za předcházející období, tak na případy, kdy určil výši výživného splatného do budoucna. Požadavek soudního rozhodnutí o výživném sleduje především zajištění dostatečné určitosti pohledávek způsobilých k postoupení, jakož i omezení sporů o jejich existenci a výši.

Další nezbytnou podmínkou je úplatnost postoupení. Bezúplatné postoupení zde nepřichází v úvahu, přičemž úplata musí být poskytnuta bezhotovostním převodem na účet poskytovatele platebních služeb. Postupník přitom nabývá pohledávku až okamžikem úplného poskytnutí úplaty, translační účinek postoupení je tedy vázán až na okamžik úplného uhrazení úplaty za pohledávku, nikoli již na okamžik účinnosti postupní smlouvy. Toto pravidlo má za cíl chránit oprávněného a zabezpečit jeho

výživu, neboť v opačném případě by hrozilo, že by se pouze změnila osoba povinného, aniž by oprávněný obdržel odpovídající protiplnění. Zákon současně předpokládá, že úplata musí dosahovat alespoň výše jistiny pohledávky v době postoupení, není-li tomu tak, je k postoupení zapotřebí souhlas soudu (§ 898 odst. 2 písm. e) občanského zákoníku).

Požadavek na bezhotovostní formu úplaty, jakož i na vznik účinků postoupení až okamžikem jejího úplného poskytnutí, se však neuplatní při dalším postoupení pohledávky, tj. při jejím postoupení na druhého a každého dalšího postupníka. V těchto případech se již oprávněný nebude nacházet ve „zranitelné pozici“, a proto není žádoucí nedůvodně komplikovat další nakládání s pohledávkou.

Zákon rovněž stanovuje v § 921a odst. 2, že postupitel neručí postupníkovi za dobytost pohledávky, ve smyslu ustanovení § 1885 občanského zákoníku. V případě postoupení pohledávky na výživné pro nezletilé dítě, které nenabýlo plné svéprávnosti, je ochrana postupitele ještě posílena. V takovém případě totiž postupitel neodpovídá postupníkovi ani za trvání pohledávky v době postoupení, mohl-li postupník vědět, že je pohledávka nejistá nebo nedobytná. K odchýlným ujednáním v neprospěch postupitele se v těchto případech nepřihlíží.

Nová úprava úroku z prodlení u výživného na nezletilé

V návaznosti na novelu ustanovení § 921a občanského zákoníku prošlo novelizací taktéž ustanovení § 1970 občanského zákoníku, které bylo doplněno o zmocnění vlády stanovit úrok z prodlení též pro placení pohledávky výživného pro nezletilé dítě, které nenabýlo plné svéprávnosti. Od 1. 1. 2026 platí, že výše úroku z prodlení s placením pohledávky na výživné pro nezletilé dítě, které nenabýlo plné svéprávnosti, činí po dobu prvních 6 měsíců prodlení 2,5 promile (0,25 %) dlužné částky za každý den prodlení. Po uplynutí této doby odpovídá výše úroku z prodlení ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou pro první den kalendářního pololetí, v němž došlo k prodlení, zvýšení o 8 procentních bodů.

Jak vyplývá z důvodové zprávy, cílem této úpravy je zvýhodnit zvláště zranitelnou skupinu osob, tedy nezletilé, kteří nenabýli plné svéprávnosti. Ti totiž zpravidla nemají možnost kompenzovat nedostatek prostředků na zajištění své výživy vlastní výdělečnou činností. Zvýšená sazba úroků z prodlení má předně motivovat povinné osoby k včasnému a dobrovolnému plnění jejich vyživovací povinnosti.

Závěr

Závěrem lze shrnout, že nová právní úprava se snaží zlepšit postavení primárně pečujících rodičů a nezletilých dětí. Výslovné zakotvení možnosti postoupit pohledávku na výživné odstraňuje dosavadní právní nejistotu a nabízí efektivní nástroj k rychlejšímu získání potřebných finančních prostředků pro zajištění potřeb dítěte. Zákonodárce přitom sledoval především ochranu oprávněných osob, a to zakotvením relativně přísných podmínek, k nimž patří požadavek na bezhotovostní úplatu, její výši a vázání účinků postoupení až na její úplné zaplacení. V kombinaci s citelným zvýšením úroků z prodlení, které je účinné od počátku letošního roku, tak novela vysílá jasný signál k posílení platební morálky povinných osob a k důslednější ochraně těch nejzranitelnějších.

David Sýkora

Paralegal

PADĚRA & PARTNEŘI

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

[PADĚRA & PARTNEŘI s.r.o. advokátní kancelář](#)

Svaté Anežky České 32
530 02 Pardubice

Tel.: + 420 773 240 555

E-mail: info@akprp.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)